MOTTATT
25 FEB 2011

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Høringsinstansene, se vedlagt liste

POLITIDIREKTORATET
35
25 FEB 2011
Arkiv 08-13 | Arkivkode 008
Saksnr. 11/629 | Dok.nr. 1

Deres ref | Vår ref. 201101405 | Dato 23.02.2011

Høringsbrev- endringer i utlendingsloven – innføring av Schengen-standardisert oppholdskort med elektronisk lagret biometri.

1. INNLEDNING

Justis- og politidepartementet sender med dette på høring forslag til endringer i utlendingsloven med sikte på å gi bruk av Schengen-standardisert oppholdskort, med elektronisk lagret biometri i form av fingeravtrykk, en rettslig forankring. Gjennom Schengensamarbeidet ble det i 2001 innført ensartet dokumentasjon for oppholdstillatelse i form av en oppholdsetikett som limes inn i utlendingens reisedokument. I Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 og Rådsforordning (EF) nr. 380/2008, se vedlegg, er det vedtatt at dagens oppholdsetiketter skal erstattes av et oppholdskort som inneholder elektronisk lagret fotografi og fingeravtrykk. Dette innebærer at alle som får oppholdstillatelse i Norge vil få utstedt et Schengen-standardisert oppholdskort med biometri. Schengen- standardisert oppholdskort omtales i det følgende som oppholdskort.

Departementet foreslår endinger i utlendingsloven ved å synliggjøre rett og plikt til oppholdskort i ny § 64a. Innføring av ny § 100a vil gi hjemmel for opptak og lagring av biometrisk personinformasjon (fotografi og fingeravtrykk) i oppholdskortet. Den biometriske personinformasjonen skal lagres elektronisk i en kontaktløs (trådløs) databrikke i oppholdskortet. Bestemmelsen regulerer også adgang til innsyn, retting og sletting av informasjon i oppholdskortet. Ny § 100b gir hjemmel for å innhente biometriske personinformasjon til kontroll av fremlagt oppholdskort, samt regler om sletting av slik informasjon i denne forbindelse. I § 109 siste ledd gis det hjemmel for å regulere nærmere i forskrift at oppholdskort kan benyttes for utlendinger som er omfat-

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Akersgata 59

Telefon
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Innvandringsavdelingen

Telefaks
22 24 87 11

Saksbehandler
Signhild N Blekastad
22 24 71 31

tet av EØS-avtalen og EFTA-konvensjonen, og som har fått dokumentert sin oppholdsrett etter lovens § 118 og § 119 annet ledd. Det foreslås videre en endring i § 108 om straff for å hindre misbruk av oppholdskortet.

Liste over høringsinstanser følger vedlagt. Høringsinstansene bes om å vurdere om forslagene også bør forelegges underordnede organer. Eventuell uttalelse til forslagene bes sendt Justis- og politidepartementet, Innvandringsavdelingen, Postboks 8005 Dep, 0030 Oslo, innen 23.5.2011. Det bes om at eventuelle uttalelse i tillegg sendes per e-post (i Word-format, ikke som PDF-fil) til Signhild N. Blekastad på adressen signhild.blekastad@jd.dep.no.

Spørsmål kan rettes til seniorrådgiver Signhild N. Blekastad på e-post signhild.blekastad@jd.dep.no eller på tlf 22 24 71 31.

2. GJELDENDE RETT

2.1. Oppholdstillatelse og oppholdsetikett

Førstegangs oppholdstillatelse gis som midlertidig oppholdstillatelse for inntil tre år. Med mindre annet er fastsatt i lov eller forskrift, skal tillatelse gis for minst ett år, jf utlendingsloven § 60. Etter tre år kan det etter søknad innvilges permanent oppholdstillatelse, jf utlendingsloven § 62, dersom vilkårene for det er oppfylt. Gyldig oppholdstillatelse for tredjelandsborgere (borgere med en annen nasjonalitet enn borgere fra land innenfor EØS/EFTA området) dokumenteres i dag ved at utlendingen får en oppholdsetikett limt inn i reisedokumentet. Slik etikett utstedes ved personlig fremmøte for politiet etter at utlendingen har fått et vedtak om innvilget oppholdstillatelse. Utlending som befinner seg i hjemlandet, og som får innvilget oppholdstillatelse, får først et innreisevisum til Norge ved den aktuelle utenriksstasjonen. Vedkommende må så melde seg for politiet innen 7 dager etter innreise i Norge for utstedelse av oppholdsetikett, jf. utlendingsloven § 19.

Oppholdsetikken er felles for alle Schengenlandene, jf. Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002. Utlendingsforskriften § 20-2 gir Utlendingsdirektoratet adgang til å utarbeide nødvendige skjemaer, etiketter, stempler osv. som er nødvendig for gjennomføring av forskriften. Utlendingsdirektoratet har i rundskriv RS 2010-136 gitt retningslinjer for utforming av felles etikett for midlertidig og permanents oppholdstillatelse.

2.2 Særlig om utlendinger omfattet av EØS-avtalen

Utlendinger som er omfattet av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen (heretter kalt EØS-borgere) med gyldig identitetskort eller pass, har oppholdsrett i inntil tre måneder. For opphold utover denne perioden er det et krav om at de skal registrere seg, jf. utlendingsloven § 117. Etter fem års sammenhengende opphold får EØS-borgere varig oppholdsrett og varig oppholdsbevis, jf. utlendingsloven § 115, jf. § 119 første ledd. Det er her et krav om oppholdet er lovlig, jf utlendingsloven § 115 første ledd første setning.

En tredjelandsborger som er familiemedlem til en EØS-borger trenger heller ikke oppholdstillatelse, men plikter å søke om oppholdskort (ikke Schengen-standardisert oppholdskort) innen tre måneder etter innreise, jf utlendingsloven § 118, jf. § 114. Etter fem års sammenhengende lovlig opphold kan vedkommende få varig oppholdskort, jf. utlendingsloven § 119 annet ledd, jf. § 116.

Også andre tredjelandsborgere med oppholdsrett etter EØS-regelverket, det vil si tjenesteytere og etablerere fra tredjeland, men med fast opphold i EØS-området, plikter å søke oppholdskort for opphold i mer enn tre måneder, jf. utlendingsloven § 118. Oppholdsrett som tjenesteyter eller etablerer etter EØS-regelverket danner ikke grunnlag for familieinnvandring eller varig oppholdsrett. Det er ingen forpliktelse i EØS-regelverket om at oppholdskortene skal utformes som Schengen-standardiserte oppholdskort eller at de skal inneholde biometri, se mer om dette i pkt 4.5.

2.2 Fotografi og fingeravtrykk i andre sammenhenger (etter utlendingsloven)

Utlendingsloven § 100 omhandler fotografi og fingeravtrykk til bruk i utlendingssaker. Bestemmelsens første ledd regulerer hvem det kan tas fotografi og fingeravtrykk av. Det kan tas fotografi og fingeravtrykk av utlending som a) ikke kan dokumentere sin identitet, eller som det er grunn til å mistenke for å oppgi falsk identitet, b) som søker oppholdstillatelse etter loven, c) er blitt innvilget eller har fått avslag på søknad om oppholdstillatelse etter loven, eller d) er bortvist eller utvist, eller som antas å oppholde seg ulovlig i riket. I henhold til § 100 annet ledd kan fotografi og fingeravtrykk registreres elektronisk i et register. Utlendingsforskriften § 18-1 til § 18-4 gir nærmere regler om opptak av fotografi og fingeravtrykk, og oppbevaring, søk og sletting av fingeravtrykk i utlendingsregistret.

Som ledd i Dublinsamarbeidet[1] tas det fingeravtrykk av alle som søker om beskyttelse eller oppholder seg ulovlig i riket, jf utlendingsloven § 101. Fingeravtrykkene overføres til sentralenheten for fingeravtrykksopplysninger, Eurodac.[2] Det presiseres at opptak av fingeravtrykk for Schengen oppholdskort ikke har noen sammenheng med Eurodac.

I forbindelse med inn- og utreisekontroll, har grensekontrollørene, adgang til å foreta andre former for identitetskontroll enn gjennom sjekk av reisedokumenter, blant annet gjennom kontroll av fingeravtrykk, jf. utlendingsloven § 15 tredje ledd.

Politiets har på visse vilkår adgang til å stanse en utlending i riket (alminnelig utlendingskontroll), jf. utlendingsloven § 21. Ved slik kontroll må utlendingen vise legitimasjon og om nødvendig gi opplysninger for å bringe identiteten og lovligheten av oppholdet i riket på det rene. Der vedkommende ikke kan dokumentere sin identitet eller

---

[1] Dublin II forordningen som regulerer hvilket land som er ansvarlig for å behandle en asylsøknad.

[2] Reglene om Eurodac er gitt i Rådsforordning (EF) nr. 2725/2000 om opprettelse av Eurodac for sammenligning av fingeravtrykk med henblikk på en effektiv gjennomføring av Dublin II- forordningen. Eurodac har bl.a. til formål å bidra til fastsettelse av hvilken stat som i henhold til Dublin II-forordningen er ansvarlig for behandling av en asylsøknad som fremmes i en medlemsstat.

det er grunn til å mistenke at utlendingen oppgir falsk identitet vil det være adgang til å ta fingeravtrykk av vedkommende, jf. utlendingsloven § 100.

3 BAKGRUNN FOR FORSLAGET

3.1 Schengen samarbeidet

Som medlem av Schengensamarbeidet har Norge sluttet seg til EUs overordnede mål om fri bevegelse innad i medlemsstatene. Dette innebærer at et visum utstedt av Norge som hovedregel gir rett til reise i hele Schengenområdet, og at tredjelandsborgere som hovedregel kun blir kontrollert ved passering av Schengens yttergrenser. Tredjelandsborgere med oppholdstillatelse i Norge kan fritt bevege seg rundt i Schengenområdet i inntil tre måneder. For å kompensere for begrenset kontroll på indre Schengengrense er det innført ulike tiltak som alle medlemsland må slutte seg til. Det mest omfattende av disse er etableringen av Schengen Information System(SIS), et system for kommunikasjon mellom medlemslandene. SIS innebærer blant annet at det kan registreres personopplysninger om tredjelandsborgere som skal nektes innreise til Schengenområdet. Etter norsk praksis blir de aller fleste utlendinger som utvises registrert i SIS.

3.2 EU forordninger om felles oppholdsetikett og oppholdskort

Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 og Rådsforordning (EF) nr. 380/2008 omhandler ensartet utforming av oppholdstillatelser til tredjelandsborgere. Rådsforordningene er bindende for Norge, som følge av vår deltagelse i Schengensamarbeidet.

Rådsforordningen av 2002 oppstiller krav til at oppholdsetikett eller oppholdskort skal inneholde bestemte opplysninger og være i tråd med tekniske spesifikasjoner angitt i bilag til forordningen, se punkt 4.2 tredje avsnitt. I innledningen fremheves det at det er viktig at de ensartede oppholdsetikettene/kortene inneholder alle de opplysningene som er nødvendige og at de særdeles høye kravene til sikkerhet oppfylles. Dette av hensyn til å hindre etterligning og forfalskning. Innføring av felles oppholdsetiketter/oppholdskort kan dermed bidra til å forebygge og bekjempe illegal innvandring og illegalt opphold.

Rådsforordning (EF) nr. 380/2008 oppstiller krav om at oppholdsetiketter skal erstattes med standardiserte oppholdskort som inneholder elektronisk lagret fotografi og to fingeravtrykk. Måten den biometriske informasjonen lagres i oppholdskortet på forutsettes å følge de globale standardene som er vedtatt av ICAO (Den internasjonale sivile luftfartsorganisasjon) som grunnlag for reisedokumenter. Schengensamarbeidet har valgt å benytte dette som grunnlag for reisedokumenter, det foreslåtte nasjonale identitetskortet(se pkt 3.3) og Schengen-standardisert oppholdskort.

Det fremgår innledningsvis av forordningen at formålet med en innføring av biometriske identifikatorer er at dette vil etablere en mer pålitelig sammenheng mellom innehaveren og oppholdstillatelsen, noe som er viktig for å hindre misbruk. Innføring av bio-

metri i oppholdskortet gir mulighet for i større grad å kunne kontrollere dokumentets ekthet og innehaveres identitet ved direkte sammenligning, der det etter nasjonal lovgivning er aktuelt, jf artikkel 1.

Rådsforordningene stiller bestemte krav til produksjon av kortet, herunder materiale, trykketeknikker, sikring mot fotokopiering og utforming for øvrig. For å hindre misbruk skal det være en rekke sikkerhetsmekanismer i kortet. I tillegg til visuelle og optiske sikkerhetselementer som skal vanskeliggjøre endring eller etterligning (forfalskning) av dokumentet, er det lagt stor vekt på å sikre at ikke uvedkommende kan lese eller endre data lagret i den kontaktløse databrikken. Det stilles blant annet krav til bruk av elektroniske sertifikater som autentiserer ekthet rundt dataene i brikken. Etableringen av sertifikatregimer er svært komplekse og er underlagt strenge kontrollmekanismer spesifisert av gjennom internasjonale teknologistandarder, blant annet fastsatt av ICAO (Den internasjonale sivile luftfartsorganisasjon).

Frist for implementering av oppholdskort uten biometri er 20.5.2011. Prosessen med anskaffelse og innføring av oppholdskort er forsinket og implementering vil ikke skje innen fristen. Frist for å innta biometri i kortet er 20.5.2012. Det er per i dag ikke noe som tyder på at denne fristen ikke vil bli overholdt.

3.3 Bruk av biometri (særlig fingeravtrykk) i andre relevante sammenhenger

Med Rådsforordning (EF) nr. 767/2008 av 9. juli 2008 (VIS-forordningen), opprettes Visa Information System (VIS). Dette er et felles visuminformasjonssystem for EU- og Schengenmedlemslandene for utveksling av opplysninger mellom statene i forbindelse med behandling av visumsaker, og for identifisering bl.a. ved innreise over Schengenyttergrense. Opplysninger om visumsøkere skal lagres i en sentral database. I tillegg til registrering av opplysninger om navn, fødselsdato osv. vil det bli innført bruk av biometri (ansiktsfoto og fingeravtrykk). I henhold til VIS-forordning skal det på søknadstidspunktet opptas ti fingeravtrykk som sammen med foto av søker skal lagres i databasen. Nærmere om opptak og bruk av fingeravtrykk for VIS-formål, fremkommer hovedsakelig av Rådsfordning (EF) nr. 810/2009 av 13. juli 2009 (Visumforordningen) artikkel 13. Bakgrunnen for opprettelsen av VIS er blant annet felles utfordringer knyttet til kontroll og verifiseringer av identitet. Ordningen vil etter planen tre i kraft sommeren 2011.

Som Schengenmedlemsland er Norge en del av dette systemet. VIS-forordningen og Visumforordningen er gjort til norsk rett ved implementering i utlendingsloven §§ 102 – 102 f (ikke trådt i kraft) og utlendingsforskriften § 3-4. I henhold til utlendingsforskriften § 3-4 er hele Visumforordningen inntatt som vedlegg til utlendingsforskriften.

Norske pass skal, i henhold til Rådsforordning (EF) nr. 2250/2004 inneholde biometri (fotografi og fingeravtrykk). Endringen i passloven ble vedtatt ved lov av 17. juni 2005 nr 93 (ansiktsfoto) og 29. juni 2009 nr 86 (fingeravtrykk). Passloven gir også hjemmel

for at pass utstedt med hjemmel i utlendingsloven, dvs. utlendingspass og reisebevis for flyktninger, også skal inneholde biometri.

Det foreligger også et forslag fra en interdepartemental arbeidsgruppe om innføring av en ordning med frivillig nasjonalt identitetskort. Forslaget har vært på høring. Det er foreslått at personinformasjonen, herunder bilde og fingeravtrykk, skal lagres i en elektronisk chip i identitetskortet, på samme måte som i pass. Dette kommer i tillegg til det maskinlesbare feltet og den visuelle delen.

Både de etablerte passene med biometri, og de planlagte nasjonale identitetskortene, skal ha fingeravtrykk lagret i en databrikke og inneha samme kontroll- og sikkerhetsmekanisme som oppholdskortene for tredjelandsborgere.

4 HØRINGSFORSLAGET

4.1 Formålet med forslag til lovendringer

Formålet med biometri i et felles oppholdskort er i henhold til forordningene og dette lovforslaget å øke sikkerheten og dermed bidra til å forebygge og bekjempe illegal innvandring og illegalt opphold. Ved å innføre biometrisk personinformasjon i et standardisert oppholdskort forbedres dokumentasjonen som brukes på gyldig oppholdstillatelse med hensyn til å begrense mulighetene for forfalskning og etterligning. Innføring av biometri i kortet vil skape en sikrere forbindelse mellom innehaver av kortet og den gitte tillatelsen og vil dermed bidra til å forhindre identitetstyveri og personforveksling.

Standardisert oppholdskort med biometrisk personinformasjon vil også være en praktisk bedre løsning for utlendingen enn dagens ordning med innlimt etikett i reisedokumentet. Utlendingen vil enkelt kunne dokumenter at vedkommende har gyldig oppholdstillatelse, uten å måtte bringe med seg reisedokumentet. Det presiseres at dette gjelder i Norge, utenfor Norge vil det kunne bli stilt krav om reisedokument. Siden det nye kortet vil representerer en rettighet og en plikt for personer som innvilges tillatelse, foreslår departementet at dette synliggjøres i en ny bestemmelse i utlendingsloven, se forslag til ny § 64a.

Oppholdskortet skal brukes i forbindelse med passering av Schengen yttergrense og ved innenlandskontroll for å dokumentere oppholdsstatus i Norge eller et annet Schengenland. Enkel verifisering vil foregå ved visuell avlesning av kort. Med tilpasset utstyr ved kontroll skal de biometriske dataene i oppholdskortet kunne avleses og sammenlignes mot den aktuelle personen for å bekrefte at vedkommende er rett innehaver. Biometrisk verifikasjon skjer ved å sammenligne fingeravtrykk lagret i kortet med fingeravtrykk opptatt ved kontroll. Biometrisk verifikasjon kan også skje gjennom ansiktsbiometri (ansiktsgjenkjenning)

4.2 Hjemmelskrav

Opptak av fotografi og fingeravtrykk regnes som inngrep i den personlige integritet, og krever lovhjemmel. Elektronisk lagring av data i oppholdskort innebærer at oppholdskortet vil kunne kommuniserer elektronisk med eksternt kommunikasjonsutstyr. Bruk av fingeravtrykk og fotografi lagret elektronisk i oppholdskort vil således falle inn under personopplysningsloven, se nærmere om dette i pkt 5.2. Det bør derfor fremgå klart av utlendingsloven at det er adgang til å oppta fingeravtrykk for dette formålet og at avtrykkene kan lagres elektronisk i oppholdskortet. Det vises i den forbindelse til at opptak og lagring av biometri i norske pass er forankret i særskilte hjemler inntatt passloven, særlig §§ 6 og 6a.

Utlendingsloven § 100 med tilhørende bestemmelser i utlendingsforskriften regulerer bruk og lagring av fingeravtrykk for registrering i utlendingsregistret. For å tydeliggjøre muligheten for elektronisk lagring i en databrikke i et oppholdskort, foreslår departementer at opptak av fingeravtrykk til bruk i oppholdskort reguleres i en egen bestemmelse i utlendingsloven, ny § 100a. På denne måten vil det komme tydelig fram at dette gjelder opptak av fingeravtrykk og fotografi til elektronisk lagring i oppholdskort og ikke lagring i utlendingsregisteret.

4.3 Nærmere om innholdet i oppholdskortet – personopplysninger og biometri

Felles standardisert oppholdskortet er ikke ment som et legitimasjonsdokument, og det kan heller ikke brukes som reisedokument. Oppholdskortet skal brukes til å dokumentere at den aktuelle personen har gyldig oppholdstillatelse i Norge. Kortet utstedes i tråd med de personopplysninger som vedkommende har opplyst til utlendingsforvaltningen, og som utlendingsforvaltningen har lagt til grunn i forbindelse med vedtak om innvilgelse av oppholdstillatelse. Det vil derfor variere om vedkommende har dokumentert sin identitet i søknadsprosessen eller om identiteten anses tilstrekkelig sannsynliggjort på bakgrunn av andre opplysninger i saken.

Oppholdskortet skal i henhold til Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 artikkel 4 innholde bestemte personopplysninger angitt i bilag til forordningen og utlendingens pass, for eksempel navn, fødselsdato, varighet av tillatelsen osv. Felles oppholdsetikett inneholder i dag opplysninger om utlendingens navn, varigheten av tillatelsen, type tillatelse, om tillatelsen gir rett til å arbeide eller drive ervervsvirksomhet, nasjonalitet, passnummer, DUFnr (det sentrale saksbehandlingssystemet og utlendingsdatabasen for utlendingsforvaltningen) samt utlendingens fotografi(ikke elektronisk lagret i etiketten). Personopplysninger som i dag ikke fremgår av oppholdsetiketten (kun av den maskinlesbare delen), men som nå skal fremgå av oppholdskortets bakside, er fødselsdato, fødested, nasjonalitet og kjønn. Kortet skal også inneholde utlendingens signatur. Dette er obligatorisk i henhold til Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002. Oppholdskortet skal videre inneholde en kontaktløs databrikke, det vil si en brikke som avleses uten direkte fysisk kontakt med leser. I databrikken skal det lagres ett bilde, to flate fingeravtrykk samt de personalia som er visuelt synlige på kortet.

Bruk av biometri i oppholdskort innebærer at fysiske karakteristika (ansiktsfoto og fingeravtrykk) som er unike for vedkommendes person, lagres elektronisk i oppholdskortet. Etter internasjonale standarder, utarbeidet av blant annet ICEO (Den internasjonale sivile luftfartsorganisasjon), skal den biometriske informasjonen, sammen med andre nærmere bestemte personopplysninger, lagres elektronisk i kortet på en slik måte at integriteten til innehaver sikres.

Det er gitt åpning for at medlemslandene kan sette inn en ekstra databrikke i form av kontaktbrikke, jf Rådsforordning (EF) nr. 380/2008 artikkel 1. En slik brikke kan for eksempel brukes til å lagre data for sikker e-samhandling med det offentlige (e-id og e-signatur) osv. Oppholdskortet vil foreløpig ikke inneholde en slik kontaktbrikke, men dette kan på et senere tidspunkt bli aktuelt.

4.4 Personkretsen - hvem skal gis oppholdskort

Det er i henhold til Rådsforordning (EF) nr. 380/2008 artikkel 4b obligatorisk å utstede oppholdskort og oppta fingeravtrykk av alle utlendinger over 6 år som innvilges oppholdstillatelse. Med oppholdstillatelse menes her enhver tillatelse utstedt av myndighetene i en medlemsstat til en tredjelandsborger som lovlig oppholder seg i riket, med unntak av visum og forløpig oppholdstillatelse i påvente av behandlingen av en søknad om asyl eller oppholdstillatelse, jf. Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 art 1. Det foreslås å synliggjøre disse unntakene fra retten til oppholdskort i loven. Departementet legger til grunn at det ikke er anledning til å gjøre unntak i retten til oppholdskort i andre tilfeller enn dette. Personer med begrenset oppholdstillatelse, for eksempel en tillatelse som ikke danner grunnlag for permanents tillatelse, vil også få utstedt oppholdskort. For kortere arbeidsforhold der det ikke er hensiktmessig å utstede oppholdskort legger departementet foreløpig til grunn at det vil være anledning til å utstede visum, fortrinnsvis D-visum, jf. Rådsforordning 265/2010 om visum for langtidsopphold (D-visum). Departementet vil komme tilbake til dette dersom det blir aktuelt og det blir behov for regelverksendringer.

Personer som det er fysisk umulig å oppta fingeravtrykk av, er i henhold til Rådsforordning 1030/2002 art 1, unntatt fra kravet til opptak av fingeravtrykk. Departementet har ikke ansett det nødvendig å synliggjøre dette i regelverket.

Det vil i enkelte tilfeller være behov for å innta en bemerkning i kortet om særlige forhold ved utlendingens oppholdstillatelse, jf. bilag til Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 a) 7.5-9. Dette gjelder for eksempel ved tillatelse etter utlendingsloven § 74, oppholdstillatelse for en utlending som har vernet mot utsendelse (non refoulment) som sitt eneste grunnlag for opphold, og tillatelse etter utlendingsforskriften § 8-3 jf. lovens § 38, refleksjonsperiode for ofre for menneskehandel. I disse tilfellene vil utlendingen ikke ha adgang til å forlate landet uten å miste tillatelsen. Departementet legger til grunn at det

i slike tilfeller skal utstedes oppholdskort, men at det da skal fremgå av oppholdskortet at tillatelse ikke gir grunnlag for innreise i andre Schengen land.

4.5 Særskilt om tredjelandsborger som får opphold i Norge etter regelverket for fri bevegelse i EØS- området

Det er som nevnt ovenfor ingen forpliktelse i EØS-regelverket til at oppholdskort utstedt med hjemmel i EØS-regelverket skal utformes som Schengen-standardisert oppholdskort eller at det skal inneholde biometri. I Rådsforordning (EF) nr. 380/2008 artikkel 5a gis det adgang til å bruke Schengen-standardisert oppholdskort til andre formål dersom formålet går klart frem av kortet. Departementet har, i samråd med Arbeidsdepartementet, vurdert det som hensiktsmessig at det åpnes for at tredjelandsborgere som får opphold i Norge gjennom EØS- regelverket, kan få sitt opphold dokumentert gjennom Schengen-standardisert oppholdskort med biometri. Det er derfor foreslått en forskriftshjemmel i utlendingsloven § 109 som tydelig gir uttrykk for at dette kan reguleres nærmere i forskrift.

4.6 Særskilt om diplomater mv.

Departementet legger til grunn at forordningene ikke omfatter utlendinger tilknyttet diplomatiske eller lønnede konsulære representasjoner i riket, ansatte i mellomstatlig organisasjoner eller konvensjonsorganer, oppdragstagere for mellomstatlige organisasjoner eller konvensjonsorganer, og familiemedlemmer til disse (heretter kalt "diplomater mv."). Det vises til at forordningene stiller krav til at *oppholdstillatelser* utstedt til tredjelandsborgere skal gis i form av oppholdskort med biometrisk personinformasjon. Diplomater mv. er etter norsk utlendingslovgivning unntatt fra kravet om oppholdstillatelse, jf. utlendingsforskriften § 1-4 og § 1-5 første ledd. Personer som innvilges oppholdstillatelse i henhold til forskriftens § 1-5 andre eller fjerde ledd, får imidlertid oppholdskort på vanlig måte.

Selv om forordningene ikke stiller krav til oppholdskort med biometrisk personinformasjon til diplomater mv., er det ingen ting i veien for at det utstedes Schengen-standardisert oppholdskort til denne personkretsen. En forutsetning er i så fall at formålet og grunnlaget for utstedelsen framgår klart av oppholdskortet.

Departementet har i samråd med Utenriksdepartementet vurdert det slik at det vil kunne være behov for å innføre oppholdskort for diplomater mv. som i dag får sin rett til opphold dokumentert ved oppholdsetikett. Det er hjemmel i lovens § 5 tredje ledd til å regulere dette nærmere i forskrift og departementet foreslår derfor en ny bestemmelse i forskriften som omhandler dette.

4.7 Hjemmel til i forskrift å regulere utstedelse av oppholdskort i andre tilfeller

Departementet foreslår å gi hjemmel i forskriften til å regulere utstedelse av oppholdskort i andre tilfeller enn ved innvilget oppholdstillatelse. Dette vil for eksempel kunne

være aktuelt for grupper som er unntatt fra kravet til oppholdstillatelse, men som har behov for å dokumentere rett til opphold i Norge. Det vil da klart fremgå av disse kortene at de ikke er dokumentasjon på innvilget oppholdstillatelse.

Oppholdskort er videre aktuelt for utlendinger som får innvilget grenseboerbevis. Den 2. november 2010 ble avtale om grenseboerbevis mellom Norge og Russland undertegnet. Når avtalen trer i kraft, vil innbyggerne i grensenære områder på norsk og russisk side etter søknad kunne få utstedt et grenseboerbevis. Innehavere av grenseboerbevis som bor i det norske grenseområdet gis tillatelse til innreise og opphold – hver gang i inntil 15 dager – i grenseområdet i Russland. På samme måte gis innehavere av grenseboerbevis som bor i det russiske grenseområdet, tillatelse til å reise inn og oppholde seg – hver gang i inntil 15 dager – i grenseområdet i Norge. Sistnevnte vil få utstedt grenseboerbevis i form av standardisert oppholdskort. Departementet ønsker å gi en tydelig hjemmel for at det i grenseboerbevis og andre lignede tilfeller kan opptas og lagres biometri i oppholdskort.

Det er foreslått en ny forskriftsbestemmelse som presiserer adgangen til å utstede grenseboerbevis i form av oppholdskort.

4.8 Når i saksbehandlingsprosessen skal biometri (ansiktsbilde og fingeravtrykk) opptas og oppholdskort utstedes?

Siden den biometriske personinformasjonen ikke skal lagres i noe register, se punkt 4.11, må opptakene foretas i forbindelse med at oppholdskortene skal produseres, dvs. *etter* at søkeren er innvilget oppholdstillatelse. (For opptak på et tidligere tidspunkt, for eksempel når søknaden om oppholdstillatelse innleveres, ville det vært behov for lagring av informasjonen i et register.) Departementet ser imidlertid ikke behov for at tidspunktet for når i søknadsprosessen ansiktsbilde og fingeravtrykk skal innhentes, reguleres i loven. De foreslåtte lovbestemmelsene åpner således for at det også kan opptas fingeravtrykk og utstedes oppholdskort ved utenriksstasjon, det vil si før innreise til Norge, men etter at det er foreligger vedtak om innvilget oppholdstillatelse.

Departementet mener videre at det er mest hensiktsmessig å ikke lovregulere hvem som rent praktisk skal oppta fingeravtrykkene og utstede oppholdskortene. Det vil være førstelinjen i utlendingsforvaltningen, det vil i dag si politiet eller utenriksstasjonene, som vil oppta persondata, bilde og fingeravtrykk for elektronisk overføring av data til produsenten av oppholdskortet. Kortet blir så personalisert, det vil si at persondata og bilde legges inn på kortet med laserskriver samt at persondata, bilde og fingeravtrykk lagres elektronisk i den kontaktløse databrikken. Kortet returneres så til bruker direkte eller gjennom førstelinjetjenesten. Departementet foreslår at UDI gis adgang til å regulere nærmere gjennomføring av opptak av biometri og utstedelse av oppholdskort.

Det kan ikke utelukkes at det i fremtiden kan bli aktuelt å sette ut oppgaven (outsource) med opptak av biometri til andre aktører utenfor utlendingsforvaltningen. Den fore-

slåtte nye bestemmelsen, utlendingsloven § 100a vil ikke være til hinder for dette, forutsatt at vilkårene i § 100a, lovens øvrige vilkår og våre forpliktelser i henhold til Schengenregelverket, er oppfylt.

4.9 Opptak av fingeravtrykk til kontroll av biometri lagret i oppholdskortet

Som det fremgår ovenfor under pkt 3.1 skal oppholdskortet fremvises ved passering av yttergrense og ved innenlandskontroll. Enkel verifisering vil foregå ved visuell avlesning av kort. Biometrisk verifikasjon skjer ved å sammenligne fingeravtrykk eller fotografi lagret i kortet med fingeravtrykk eller fotografi opptatt ved kontroll.

Som nevnt gir utlendingsloven § 15 tredje ledd hjemmel til at det ved inn- og utreisekontroll også kan foretas andre former for identitetskontroll enn kontroll av reisedokumenter, herunder iriskontroll, kontroll av fingeravtrykk og ansiktsgjenkjenning. Departementet mener at kontroll av fingeravtrykk ved inn og utreisekontroll opp mot fingeravtrykk lagret i oppholdskort, omfattes av denne bestemmelsen og at det dermed ikke er behov for å regulere dette ytterligere.

Det er imidlertid behov for en generell bestemmelse som hjemler adgangen til opptak av biometrisk personinformasjon til kontroll av fremlagt oppholdskort. Det er derfor foreslått en ny § 100 b som gir hjemmel for at det kan kontrolleres at utlendingens fingeravtrykk og fotografi stemmer overens med fingeravtrykk og fotografi lagret i utlendingens oppholdskort. Det er Utlendingsdirektoratet, utenriksstasjoner, politiet og grensekontrollørene som gis adgang til slik kontroll. Videre omhandler bestemmelsen regler om at informasjonen skal slettes så snart som mulig etter at utlendingens identitet er verifisert mot oppholdskortet.

4.10 Nærmere om bruk av tvang til opptak av fingeravtrykk og fotografi

Departementet ser ikke behov for at det gis særskilt hjemmel til bruk av tvang for opptak av biometri i forbindelse med elektronisk lagring av biometri i oppholdskort. Dette i motsetning til reglene om opptak av fingeravtrykk for registrering i *utlendingsregistret,* jf. utlendingsloven § 100 femte ledd, hvor det er gitt adgang for politiet til å ta fingeravtrykk og fotografi med tvang dersom utlendingen ikke samtykker. Utlendingen kan kreve rettmessigheten av et slikt tvangsinngrep brakt inn for retten. I forarbeidene til bestemmelsen, Ot.prp. nr 75(2006-2007), og NOU 2004:20 Ny utlendingslov, er det vist til at i de fleste tilfeller vil utlendingen samtykke til opptak av fingeravtrykk, men at det kan forekomme at det er nødvendig med tvangsmessig opptak. Det vises videre til at det vil være klargjørende og hensiktsmessig å ha særskilt hjemmel i utlendingsloven for å ta fingeravtrykk og fotografi med tvang.

Formålet med opptak av fingertrykk for registrering i *utlendingsregisteret* er å undersøke om vedkommende allerede er registret under samme eller annen identitet, jf utlendingsforskriften § 18-3 bokstav b. I henhold til § 18-3 bokstav a skal det videre foretas søk i det alminnelige fingeravtrykksregisteret for å undersøke om vedkommende er

ettersøkt i Norge. Departementet kan ikke se at det er tilsvarende behov for en hjemmel for tvang når det gjelder opptak av fingeravtrykk til *oppholdskort.*

Det samme gjelder ved kontroll av fingeravtrykk opp mot oppholdskortet, for eksempel i forbindelse med grensekontroll eller ved politiets alminnelige utlendingskontroll. Dersom utlendingen ikke samtykker til å avgi fingeravtrykk til slik kontroll, vil det være nærliggende å vurdere om det er grunn til å mistenke at søkeren oppgir falsk identitet, jf utlendingsloven § 100 første ledd bokstav a, jf utlendingsforskriften § 18-1 annet ledd bokstav a. I slike tilfeller er det adgang til å ta fingeravtrykk med tvang, jf utlendingsloven § 100 femte ledd.

4.11 Lagring i register, kontroll opp mot andre registre mv.

Herværende forslag til lovhjemmel for biometri i oppholdskort åpner *ikke* for å lagre fingeravtrykk på annen måte enn i databrikken i kortet. Departementet er imidlertid i gang med å utrede en eventuell lagring av biometri i et register, herunder avveining av behovet for lagring opp mot personvernet osv. Herværende forslag åpner heller ikke for å foreta en sammenligning av fingeravtrykkene med fingeravtrykk verken i Utlendingsregisteret, politiets strafferegister eller på andre måter. Dersom utlendingen skal fornye oppholdstillatelsen eller for eksempel mister oppholdskortet og har behov for å få utstedt et nytt kort, vil det måtte opptas nye fingeravtrykk og fotografi. Ved fornyelse plikter utlendingen å innlevere det gamle kortet.

4.12 Regler om retting og sletting

Av Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 fremgår det at med mindre annet følger av regler om databeskyttelse, har den personen som har fått utstedt oppholdstillatelse, rett til å kontrollere de personopplysninger, som fremgår av oppholdstillatelsen og om nødvendig få dem rettet. Oppholdstillatelsen skal heller ikke innholde andre personopplysninger enn de som fremgår av forordningen og utlendingens pass.

Biometrisk informasjon vil bli innhentet og lagret utenfor oppholdskortet i forbindelse med produksjon av kortet. I passloven§ 6a er det inntatt regler om rett til innsyn i personopplysninger i pass, herunder biometriske data. I forarbeidende til bestemmelsen(Ot.prp. nr. 86 (2004—2005) og høringsbrev fra Justisdepartementet av 11. mars 2005), er det vist til at det av brukerhensyn er hensiktmessig å innta reglene om dette sammen med reglene som hjemler bruken av den biometriske informasjonen. Departement mener at de samme hensyn gjør seg gjeldene når det gjelder oppholdskort. For brukerne av informasjonen, og ikke minst for de personer dette gjelder, vil det være hensiktsmessig at reglene er inntatt sammen med reglene som hjemler bruken av den biometriske informasjonen.

I den utstrekning personinformasjon, herunder biometri, blir lagret hos produsenten av oppholdskortene, eller hos søknadsbehandlende myndighet, foreslår departementet at dette "slettes så snart som mulig etter at oppholdskortet er produsert", se forslag til ny

§ 100a fjerde ledd. Med dette menes at avtrykkene skal slettes fra systemet som opptar fingeravtrykkene etter at kortet er produsert og ikke først når kortet er mottatt av innehaver. Likeledes må den biometriske informasjon som opptas i forbindelse med kontrollen på grensekontrollsted eller andre steder som det gjennomføres kontroll av biometrisk data, slettes etter bruk. Regler om sletting bør også gis i lovs form, se forslag i § 100b andre ledd.

I samsvar med Rådsforordning (EF) nr. 1030/2002 art. 4, foreslås en egen hjemmel i ulendingsloven om retten for den enkelte utlending til innsyn i, samt om nødvendig retting av den lagrede informasjonen i oppholdskortet. Departementet foreslår at tilsvarende tekst som i passlovens § 6a første til fjerde ledd tas inn i bestemmelsen om oppholdskort, se forslag i ny § 100a annet ledd.

4.13 Misbruk av oppholdskortet

Dersom en utlending misbruker oppholdskortet ved å overlate kortet til andre eller lignende, for eksempel ved å opplyse at kortet er tapt, vil det ordinære regelverket om straff og eventuelt utvisning som følge av brudd på utlendingsloven gjelde. Oppholdskort legitimerer oppholdstillatelse i et Schengenland og kan sammen med reisedokumenter benyttes til å reise fritt rundt i Schengenområdet i inntil tre måneder.

Overlatelse av oppholdskort til andre kan både legge til rette for at en utlending ulovlig reiser inn i riket og å hjelpe en utlending til ulovlig opphold i riket. Departementer foreslår at det presiseres i loven § 108 annet ledd bokstav d om straff, at den som forsettelig overlater oppholdskortet til annen når vedkommende vet eller burde forstå at det vil bli brukt til å reise inn i riket eller til annen stat, kan straffes med bot eller med fengsel inntil to år. For øvrig omfattes det å hjelpe en utlending til ulovlig opphold i riket eller i et annen Schengenland, av ordlyden i § 108 tredje ledd bokstav a; "forsettelig hjelper en utlending til ulovlig opphold i riket eller et annet land som deltar i Schengensamarbeidet", og er dermed allerede straffbart.

5. MENNESKERETTIGHTER OG PERSONVERN

5.1 Forholdet til Den europeiske menneskerettighetskonvensjon

Den europeiske menneskerettighetskonvensjonen (EMK) artikkel 8 oppstiller et forbud for staten mot inngrep i privatlivet. Det kan gjøres unntak fra forbudet dersom følgende tre kumulative vilkår er oppfylt; det er hjemmel i lov, inngrepet fremmer et av de uttømmende legitime formål i bestemmelsen og inngrepet er nødvendig i et demokratisk samfunn, av hensyn til ett eller flere av de oppregnede forholdene.

Forslaget innebærer et inngrep i retten til privatliv, jf. EMK artikkel 8 nr. 1, og må derfor forankres i lov. Det presiseres at det er alminnelig internasjonal aksept for at en stat kan utøve kontroll av utlendingers identitet og dokumentasjon av lovlig opphold i landet (forutsatt at det er hjemmel i lov og at det ikke skjer i strid med våre Schengen forpliktelser). Det vises her til utlendingsloven § 21 som regulerer politiets alminnelige utlen-

dingskontroll. Lagring av biometrisk informasjon i oppholdskort vil understøtte en sikrere verifisering av identiteten til den enkelte.

EMK artikkel 8 oppstiller i tillegg et krav om forholdsmessighet. Dette innebærer at de samfunnshensyn som ligger bak forslaget om innhenting og lagring av biometrisk informasjon i oppholdskort, må veies opp mot interessen til den som blir utsatt for inngrepet. Departementet anser forslaget om å lagre fingeravtrykk i oppholdskort å ligge innenfor rammene av EMK artikkel 8. Av særlig betydning i vurderingen er at det er en forutsetning at elektroniske fingeravtrykk lagres i oppholdskortet i henhold til de etablerte krav om kryptering og tilgang. Det vises for øvrig til Rådsforordning (EF) nr. 308/2008 artikkel 4b, der det fremgår at prosedyren med oppholdskort fastlegges i overensstemmelse med menneskerettighetskonvensjonen og FNs barnekonvensjon.

5. 2 Personvern

5.2.1 Personopplysningsloven

Personopplysningslovens regler gir minimumsstandarder for behandling av personopplysninger. Loven gjennomfører EUs personverndirektiv i norsk rett.

I følge personopplysningsloven § 11 kan personopplysninger bare benyttes "til utrykkelig angitte formål som er saklig begrunnet i den behandlingsansvarliges virksomhet". I forarbeidene til personopplysningsloven (Ot.prp.92 (1998-1999) fremgår det at "[F]ormålet må være tilstrekkelig konkret og avgrenset til at det skaper åpenhet og klarhet om hva behandlingen skal tjene til".

Personopplysningsloven § 12 omhandler bruk av fødselsnummer og andre entydige identifikasjonsmidler. I den siste formuleringen ligger blant annet fingeravtrykk. Formålet med bruk av fingeravtrykk i oppholdskort er autentisering, og ikke identifisering. Etablert praksis i personvernnemnda bygger på en forståelse om at bestemmelsen også kommer til anvendelse der fingeravtrykk brukes til autentisering og ikke identifisering. I henhold til første ledd kan fingeravtrykk kun benyttes når det er et saklig behov for identifisering. Det oppstilles videre et krav til at metoden er nødvendig for å oppnå sikker identifisering.

I følge forarbeidene til § 12 (Ot.prp.92 (1998-1999 9, side114) bør slike identifikasjonsmidler ikke benyttes i utrengsmål. Det fremgår videre at " [K]ravet til nødvendighet vil kun være oppfylt dersom andre og mindre sikre identifikasjonsmidler, som for eksempel navn, adresse og kundenummer ikke er tilstrekkelig. Det vil også ha betydning hvor viktig sikker identifisering er for den registrerte, dvs. hvilke konsekvenser en forveksling kan føre til. Også samfunnets behov kan tillegges vekt". Personopplysningsloven stiller også krav om informasjonssikkerhet og medbestemmelse, jf. § 13 og §§ 18 til 20. Ved bruk av biometri må hensynet til personvern altså veies opp mot andre hensyn som for eksempel kontroll og effektivitet.

5.2.2 Lovforslaget og personvern

Personopplysningsloven § 12 er et utrykk for lovgivers ønske om hvor terskelen for bruk av biometri skal gå. Departementet har derfor vurdert herværende forslag og dets forholdsmessighet opp mot de vilkårene for behandling av personopplysninger som fremgår av denne bestemmelsen.

Formålet med opptak av fingeravtrykk til bruk i oppholdskort anses tilstrekkelig tydelig definert i den foreslåtte bestemmelsen om oppholdskort. Formålet må anses saklig begrunnet i utlendingsforvaltningens virksomhet og hensynet til de aktuelle personenes personvern. Formålet med et felles oppholdskort er, i henhold til forordningene og dette lovforslaget, å øke sikkerheten og dermed bidra til å forebygge og bekjempe illegal innvandring og illegalt opphold. Kontroll av fingeravtrykk vil sikre at den som fremviser oppholdskortet faktisk er den som er innehaveren av kortet og muligheten for personforveksling og identitetstyveri reduseres. Behovet for slik bekreftelse må anses å være så tyngende at lovens vilkår om saking behov for identifisering må anses oppfylt.

Innføringen av oppholdskort med biometri vil legge til rette for verifisering av at identitetsopplysninger som utlendingen selv har oppgitt til norsk myndigheter er riktige. Metoden er etter departementets oppfatning "nødvendig for å oppnå sikker identifisering", jf personopplysningsloven § 12. Det vises til at det foreligger tunge samfunnsmessige behov for å kjenne identiteten til de som reiser inn og tar opphold i riket. Personforveksling kan videre få store konsekvenser med hensyn til rettigheter og plikter, herunder feilbehandling av personopplysninger, både for vedkommende selv og samfunnet for øvrig. Departementet ser at bruk av fingeravtrykk i visse tilfeller kan oppleves som en mistenkeliggjøring, men finner ikke å kunne legge avgjørende vekt på dette hensynet. Det er på det rene at det ikke foreligger klare alternativer til bruk av fingeravtrykk som kan møte behovet for verifisering av identitet. Bruk av elektronisk lagret ansiktsfoto og fingeravtrykk i oppholdskort vil muliggjøre en enklere, mer effektiv og ikke minst langt sikrere, kontroll av vedkommendes utlendingsrettslige status. Utlendinger er for øvrig i dag, ved alminnelig utlendingskontroll, forpliktet til å fremlegge dokumentasjon og bidra til å bringe lovligheten av oppholdet i Norge på det rene, jf. utlendingsloven § 21.

Det er videre snakk om lagring i et lagringsmedium som utlendingen selv har kontroll over og er bærer av. Forslaget innebærer ikke en lagring av biometriske data som ville kunne medført en mulighet til å benytte opplysningen til andre formål enn de er innhente for. Det er også av betydning at biometriske opplysninger i utgangspunktet ikke er å anse som sensitive personopplysninger slik begrepet er definert i personopplysningsloven § 2 første ledd nr. 8. Videre vil sertifikater beskytte mot avlesning av informasjon for uautoriserte brukere. Departementet kan derfor ikke se at det er avgjørende personvernhensyn som taler mot departementets forslag.

Det vil være Utlendingsdirektoratet som er behandleransvarlig for opptak av fingeravtrykk og lagring i oppholdskort. Det vil dermed være Utlendingsdirektoratet som er

ansvarlig for at opplysningene behandles i tråd med personopplysningsloven. Departementet foreslår at dette presiseres i utlendingsforskriften.

6. ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

6.1 Konsekvenser for staten

Statens utgifter til utstedelse av oppholdskort vil øke sammenlignet med utgifter til dagens oppholdsetiketter. Det vil påløpe engangsutgifter til anskaffelse av utstyr og utvikling av datasystem for biometriopptak, samt utvikling av system for overføring av data til produsent. I tillegg vil det påløpe årlige merutgifter til produksjon av oppholdskort og drift/forvaltning av datasystemene. Det er usikkerhet knyttet til hva merutgiftene vil utgjøre, men de anslås foreløpig til minst 100 kroner per oppholdskort. Dersom det blir utstedt om lag 100 000 oppholdskort årlig, vil dette således utgjøre en årlig merutgift på 10 mill. kr. De endelige økonomiske og administrative konsekvensene av innføringen av standardiserte oppholdskort vil bli vurdert nærmere i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen, og før ny ordning trer i kraft.

6.2 Konsekvenser for brukerne - gebyr

I henhold til utlendingsloven § 89 er Kongen gitt myndighet til i forskrift å gi regler om det skal tas gebyr for å behandle søknader etter utlendingsloven, med unntak av søknad om beskyttelse etter lovens kap 4. I utlendingsforskriften §§17-10 til 17-13 er det gitt regler om gebyr relatert til de ulike sakstypene. Gebyrer for offentlige myndighetshandlinger kan normalt fastsettes tilsvarende gjennomsnittskostnaden for å utføre den gebyrbelagte handlingen på en kostnadseffektiv måte. Departementet vil vurdere nærmer hvilket gebyrnivå som bør fastsettes etter innføring av de nye oppholdskortene.

Oppholdskort for familiemedlemmer til EØS borgere er vedelagsfrie, jf utlendingsforskriften § 19-23 femte ledd, jf pkt 4.5. Det vil heller ikke bli krevd gebyr for utstedelse av oppholdskort til diplomater som trenger dokumentasjon på rett til opphold, jf pkt 4.6.

FORSLAG TIL ENDRING I UTLENDINGSLOVEN

Ny § 64a skal lyde:

§64a. Standardisert oppholdskort

Utlending som innvilges midlertidig eller permanent oppholdstillatelse skal få sin tillatelse dokumentert ved at det utstedes standardisert oppholdskort. Dette gjelder ikke ved innvilget tillatelse for å ta arbeid som asylsøker etter lovens § 94 eller oppholdstillatelse under søknadsbehandlingen etter lovens § 57.

Kongen kan gi nærmere regler i forskrift, herunder at det kan utstedes oppholdskort som nevnt i lovens første ledd, med biometrisk personinformasjon etter lovens § 100 a, i andre tilfeller enn ved innvilget midlertidig eller permanents oppholdstillatelse.

Ny § 100a skal lyde:

§ 100a. Innhenting og lagring av biometrisk personinformasjon (ansiktsfoto og fingeravtrykk) i standardisert oppholdskort, innsyn, retting og sletting

Til bruk for senere verifisering eller kontroll av oppholdskortinnehavers identitet og oppholdsgrunnlag, jf. 64a, skal det innhentes og lagres biometrisk personinformasjon i form av ansiktsfoto og fingeravtrykk (to fingre) i standardisert oppholdskort av alle utlendinger over 6 år. Informasjonen lagres elektronisk eller på annen måte i oppholdskortet slik at hensynet til informasjonens ekthet, integritet og konfidensialitet blir ivaretatt.

Beslutning om at det skal innhentes og lagres biometrisk personinformasjon som nevnt i først ledd treffes av Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda, politiet eller utenriksstasjon.

Den som oppholdskortet er utstedt til har rett til innsyn i personopplysninger som er innført i oppholdskortet, herunder den biometriske informasjonen og kan kreve uriktig informasjon rettet eller slettet.

Biometrisk personinformasjon som er innhentet som nevnt i første ledd, skal slettes så snart som mulig etter at oppholdskortet er produsert.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser i forskrift..

Ny § 100b skal lyde:

§ 100b. Innhenting av biometrisk personinformasjon (ansiktsfoto og fingeravtrykk) til kontroll av standardisert oppholdskort, jf. § 64a og 100a.

Utlendingsdirektoratet, utenriksstasjoner, politiet og andre med kontrollmyndighet etter lovens § 22, kan innhente biometrisk personinformasjon (ansiktsfoto og fingeravtrykk) til kontroll av fremlagt oppholdskort.

Biometrisk personinformasjon innhentet i henhold til første ledd skal slettes så snart som mulig etter at vedkommendes identitet er verifisert mot oppholdskortet. Kongen kan gi nærmere bestemmelser i forskrift.

§ 108 tredje skal ledd lyde:

Med bot eller med fengsel inntil to år straffes den som:

a) forsettlig eller grovt uaktsomt gjør bruk av en utlendings arbeidskraft når utlendingen ikke har nødvendig tillatelse etter loven,
b) forsettlig eller grovt uaktsomt formidler arbeid eller bolig for en utlending, eller utferdiger eller formidler erklæringer, tilsagn eller dokumenter til bruk for en sak etter loven, når forholdet innebærer en utilbørlig utnyttelse av utlendingens situasjon,
c) forsettlig ved falske forespeilinger eller liknende utilbørlig atferd forleder en utlending til å reise inn i riket med sikte på å bosette seg her,
d) forsettlig overlater til en annen pass, reisebevis for flyktninger, annet reisedokument eller liknende dokument som kan bli brukt som reisedokument, når vedkommende vet eller bør forstå at det kan bli brukt av en utlending til å reise inn i riket eller til en annen stat. *Det samme gjelder den som forsettlig overlater til en annen standardisert oppholdskort når vedkommende vet eller bør forstå at det kan bli brukt av en utlending i forbindelse med reise inn i riket eller til en annen stat, jf lovens § 64a.*

§ 109 skal lyde:

§ 109. Saklig virkeområde

Dette kapittelet regulerer retten til innreise og opphold i riket for utlendinger som omfattes av EØS-avtalen eller EFTA-konvensjonen.

Oppholdsrett etter dette kapittelet gir rett til å ta opphold og til å ta arbeid eller drive ervervsvirksomhet i hele riket med mindre det er fastsatt begrensninger i samsvar med regler gitt i eller i medhold av denne loven.

Oppholdsrett etter dette kapittelet er ikke til hinder for oppholdstillatelse for utlendinger som nevnt i første ledd etter lovens alminnelige bestemmelser.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser i forskrift om gjennomføring av bestemmelsene i dette kapittelet og om forholdet til lovens alminnelige bestemmelser, herunder for de tilfellene der en utlending som nevnt i første ledd, får oppholdstillatelse etter lovens alminnelige bestemmelser. *Kongen kan bestemme i forskrift at det skal utstedes oppholdskort som nevnt i lovens § 64a, med biometrisk personinformasjon etter lovens § 100 a, til utlendinger som har fått dokumentert oppholdsretten i henhold til lovens § 118 og § 119.*

FORSLAG TIL ENDRING I UTLENDINGSFORSKRIFTEN

Ny § 18-4a skal lyde:

§ 100a. Innhenting og lagring av biometrisk personinformasjon(ansiktsfoto tog fingeravtrykk) i standardisert oppholdskort, innsyn, retting og sletting

§ 18-4a. Standardisert oppholdskort

Utlendingsdirektoratet har behandleransvar for innhenting og lagring av biometrisk personinformasjon (ansiktsfoto og fingeravtrykk) i standardisert oppholdskort.

Utlendingsdirektoratet kan gi nærmere retningslinjer om innhenting og lagring av personinformasjon (ansiktsfoto tog fingeravtrykk) i standardisert oppholdskort.

Ny § 12-14 og § 12-15 skal lyde:

§64a. Standardisert oppholdskort

§ 12-14. Grenseboerbevis

Utlending som innvilges grenseboerbevis skal få sin tillatelse dokumentert ved at det utstedes standardisert oppholdskort med biometrisk personinformasjon, jf lovens §§ 64a, 100a og 100b.

§5 Nærmere om hvem loven gjelder for

§ 1-10. Standardisert oppholdskort for diplomater mv.

Personer som er unntatt fra kravet til oppholdstillatelse etter § 1-4 og § 1-5 første ledd kan utstedes oppholdskort med biometrisk personinformasjon, jf lovens §§ 64a, 100a og 100b.

Med hilsen

Thor Arne Aass

Thor Arne Aass (e.f.)
ekspedisjonssjef

Birgitte Ege

Birgitte Ege
avdelingsdirektør

I

(Acts adopted under the EC Treaty/Euratom Treaty whose publication is obligatory)

REGULATIONS

COUNCIL REGULATION (EC) No 380/2008

of 18 April 2008

amending Regulation (EC) No 1030/2002 laying down a uniform format for residence permits for third-country nationals

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty establishing the European Community, and in particular Article 63(3)(a) thereof,

Having regard to the proposal from the Commission,

Having regard to the opinion of the European Parliament [1],

Whereas:

(1) The Amsterdam Treaty aims to establish progressively an area of freedom, security and justice and confers the right of initiative on the Commission in order to take the relevant measures on a harmonised immigration policy.

(2) It is essential that the uniform format for residence permits should contain all the necessary information and meet very high technical standards, in particular as regards safeguards against counterfeiting and falsification. This will contribute to the objective of preventing and fighting against illegal immigration and illegal residence. It must also be suited to use by all the Member States.

(3) The integration of biometric identifiers is an important step towards the use of new elements, which establish a more reliable link between the holder and the residence permit as an important contribution to ensuring that it is protected against fraudulent use. The specifications set out in the International Civil Aviation Organisation (ICAO) document No 9303 Part 3 on Size 1 and 2 machine readable official documents should be taken into account.

(4) Furthermore, the vast majority of Member States apply the principle of one person one document, which enhances security even further. It should be examined whether this principle should be rendered mandatory.

(5) At its meeting in Thessaloniki on 19 and 20 June 2003, the European Council stressed that a coherent approach was needed in the EU on biometric identifiers or biometric data, which would result in harmonised solutions for documents for third country nationals, EU citizens' passports and information systems.

(6) The use of new technologies such as e-government and digital signature for access to e-services should be facilitated by giving Member States the possibility to use the storage medium used for the incorporation of biometric identifiers or an additional storage medium for that purpose in residence permits.

(7) The purpose of this Regulation is solely to set the security features and biometric identifiers to be used by the Member States in a uniform format of residence permit for third-country nationals.

(8) This Regulation only lays down specifications that are not secret; these specifications need to be supplemented by further specifications which may remain secret in order to prevent counterfeiting and falsifications and which may not include personal data or references to such data. Powers to adopt such supplementary specifications should be conferred on the Commission, which should be assisted by the Committee established by Article 6 of Council Regulation (EC) No 1683/95 of 29 May 1995 laying down a uniform format for visas [2].

[1] Opinion of 20 June 2007 (not yet published in the Official Journal).

[2] OJ L 164, 14.7.1995, p. 1. Regulation as last amended by Regulation (EC) No 1791/2006 (OJ L 363, 20.12.2006, p. 1).

(9) With regard to the personal data to be processed in the context of the uniform format for residence permits, Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data [1] applies. It must be ensured that no further information is stored on the uniform format for residence permits unless provided for in Council Regulation (EC) No 1030/2002 [2], its Annex or unless it is mentioned in the relevant travel document.

(10) In accordance with the principle of proportionality, it is necessary and appropriate for the achievement of the basic objective of introducing biometric identifiers in interoperable formats to lay down rules for all Member States implementing the Schengen Convention. This Regulation does not go beyond what is necessary in order to achieve the objectives pursued in accordance with the third paragraph of Article 5 of the Treaty.

(11) In accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol on the position of Denmark, annexed to the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, Denmark does not take part in the adoption of this Regulation, and is therefore not bound by it or subject to its application. Given that this Regulation builds upon the Schengen *acquis* under the provisions of Title IV of Part Three of the Treaty establishing the European Community, Denmark should, in accordance with Article 5 of that Protocol, decide within a period of six months after the adoption of this Regulation, whether it will implement it in its national law.

(12) As regards Iceland and Norway, this Regulation constitutes a development of provisions of the Schengen *acquis* within the meaning of the Agreement concluded by the Council of the European Union and the Republic of Iceland and the Kingdom of Norway concerning the association of those two States with the implementation, application and development of the Schengen *acquis* [3] which fall within the area referred to in Article 1, point C of Council Decision 1999/437/EC [4] on certain arrangements for the application of that Agreement.

(13) In accordance with Article 3 of the Protocol on the position of the United Kingdom and Ireland annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty establishing the European Community, the United Kingdom gave notice, by letter of 29 December 2003, of its wish to take part in the adoption and application of this Regulation.

(14) In accordance with Article 3 of the Protocol on the position of the United Kingdom and Ireland annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty establishing the European Community, Ireland gave notice, by letter of 19 December 2003, of its wish to take part in the adoption and application of this Regulation.

(15) As regards Switzerland, this Regulation constitutes a development of the provisions of the Schengen *acquis* within the meaning of the Agreement signed by the European Union, the European Community and the Swiss Confederation on the latter's association with the implementation, application and development of the Schengen *acquis* which fall within the area referred to in Article 1, point C of Decision 1999/437/EC read in conjunction with Article 4(1) of Council Decision 2004/860/EC [5],

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

Regulation (EC) No 1030/2002 is hereby amended as follows:

1. Article 1 shall be amended as follows:

(a) in paragraph 1, the second sentence shall be replaced by the following:

'Residence permits to third-country nationals shall be issued as stand-alone documents in ID 1 or ID 2 format.';

(b) paragraph 2(a) shall be amended as follows:

(i) point (ii) shall be replaced by the following:

'(ii) permits issued pending examination of a request for asylum, an application for a residence permit or an application for its extension;';

(ii) the following point shall be inserted:

'(iia) permits issued in exceptional circumstances with a view to an extension of the authorised stay with a maximum duration of one month;';

[1] OJ L 281, 23.11.1995, p. 31. Directive as amended by Regulation (EC) No 1882/2003 (OJ L 284, 31.10.2003, p. 1).
[2] OJ L 157, 15.6.2002, p. 1.
[3] OJ L 176, 10.7.1999, p. 36.
[4] OJ L 176, 10.7.1999, p. 31.
[5] Council Decision 2004/860/EC of 25 October 2004 on the signing, on behalf of the European Community, and on the provisional application of certain provisions of the Agreement between the European Union, the European Community and the Swiss Confederation, concerning the Swiss Confederation's association with the implementation, application and development of the Schengen *acquis* (OJ L 370, 17.12.2004, p. 78).

2. the following points shall be added to Article 2(1):

'(d) technical specifications for the storage medium of the biometric features and the security thereof, including prevention of unauthorised access;

(e) requirements for the quality of and common standards for the facial image and the fingerprint images;

(f) an exhaustive list of additional national security features which could be added by Member States in accordance with point (h) of the Annex.';

3. in Article 3, the first paragraph shall be replaced by the following:

'In accordance with the procedure referred to in Article 7(2), it may be decided that the specifications referred to in Article 2 shall be secret and not be published. In that case they shall be made available only to the bodies designated by the Member States as responsible for the printing and to persons duly authorised by a Member State or the Commission.';

4. in Article 4, the second paragraph shall be replaced by the following:

'No information in machine-readable form shall be included on the resident permit or on the storage medium of the residence permit referred to in Article 4a, unless provided for in this Regulation, or its Annex or unless it is mentioned in the related travel document by the issuing State in accordance with its national legislation. Member States may also store data for e-services such as e-government and e-business as well as additional provisions relating to the residence permit on a chip referred to in point 16 of the Annex. However, all national data must be logically separated from the biometric data referred to in Article 4a.

For the purposes of this Regulation, the biometric features in residence permits shall only be used for verifying:

(a) the authenticity of the document;

(b) the identity of the holder by means of directly available comparable features when the residence permit is required to be produced by national legislation.';

5. the following Articles shall be inserted:

'*Article 4a*

The uniform format for residence permits shall include a storage medium containing the facial image and two fingerprint images of the holder, both in interoperable formats. The data shall be secured and the storage medium shall be of sufficient capacity and capability to guarantee the integrity, authenticity and confidentiality of the data.

Article 4b

For the purposes of this Regulation, Member States shall take biometric identifiers comprising the facial image and two fingerprints from third-country nationals.

The procedure shall be determined in accordance with the national practice of the Member State concerned and with the safeguards laid down in the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and in the United Nations Convention on the Rights of the Child.

The following biometric identifiers shall be taken:

— a photograph provided by the applicant or taken at the time of application and,

— two fingerprints taken flat and digitally captured.

The technical specifications for the capture of biometric identifiers shall be set out in accordance with the procedure described in Article 7(2) and with ICAO standards and the technical specifications for passports issued by Member States to their nationals pursuant to Council Regulation (EC) No 2252/2004 of 13 December 2004 on standards for security features and biometrics in passports and travel documents issued by Member States (*).

The capture of fingerprints is compulsory as of six years of age.

Persons for whom fingerprinting is physically impossible shall be exempt from the requirement to give fingerprints.

(*) OJ L 385, 29.12.2004, p. 1.';

6. the following Article shall be inserted:

'*Article 5a*

Where Member States use the uniform format for purposes other than those covered by this Regulation, appropriate measures must be taken to ensure that confusion with the residence permit referred to in Article 1 is not possible and the purpose is clearly indicated on the card.';

7. in Article 9, the third paragraph shall be replaced by the following:

'The storage of the facial image as primary biometric identifier shall be implemented at the latest two years, and the storage of the two fingerprint images at the latest three years, after the adoption of the respective technical measures provided for in Article 2(1)(d) and (e).

However, the validity of residence permits already issued shall not be affected by the implementation of this Regulation, unless the Member State concerned decides otherwise.

For a transitional period of two years after the adoption of the technical specifications for the facial image referred to in the third paragraph of this Article, the residence permit may continue to be issued in sticker form.';

8. the Annex shall be amended in accordance with Annex I to this Regulation.

Article 2

This Regulation shall enter into force on the 20th day following its publication in the *Official Journal of the European Union*.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in all Member States.

Done at Luxembourg, 18 April 2008.

For the Council

The President

D. MATE

ANNEX I

The Annex to Regulation (EC) No 1030/2002 shall be amended as follows:

1. Point (a) shall be amended as follows:

   1. the first paragraph shall be replaced by the following;

      'The residence permit including biometrics will be produced as a stand-alone document in ID 1 or ID 2 format. It will draw on the specifications set out in the ICAO documents on machine-readable visas (document 9303, part 2) or on machine-readable travel documents (cards) (document 9303, part 3). The residence permit in sticker form may only be issued for two years after the adoption of the technical specifications referred to in the third paragraph of Article 9. It will contain the following entries:';

   2. in entry 2, the last part of the sentence 'and preceded by an identification letter' shall be deleted;

   3. the second sentence of entry 6.4 shall read as follows:

      'The residence permit of a member of the family of a citizen of the European Union who has not exercised the right of free movement must contain the entry "family member". In the case of beneficiaries under Article 3(2) of Directive 2004/38/EC of the European Parliament and of the Council of 29 April 2004 on the right of citizens of the Union and their family members to move and reside freely within the territory of the Member States (*), Member States may enter "beneficiary under Article 3(2) of Directive 2004/38/EC".

      (*) OJ L 158, 30.4.2004, p. 77. Corrected version in OJ L 229, 29.6.2004, p. 35.';

   4. the following entry shall be inserted:

      '8.a The document title referred to in number 1 may also be repeated along the bottom of the card in a further two languages. The headings referred to in numbers 2 to 8 should be indicated in the issuing Member State's language(s). The issuing Member State may add another official language of the European Union institutions, either in the same line or in the line below, with a total of no more than two languages.';

   5. entry 11 shall read as follows:

      '11. The machine-readable area will contain a printed text in the background printing indicating the issuing Member State. This text may not affect the technical features of the machine-readable area.';

   6. the following entries shall be added:

      '16. A RF chip shall be used as a storage medium in accordance with Article 4a. Member States may store data on this chip or incorporate in the residence permit a dual interface or a separate contact chip for national use which shall be placed at the back of the card complying with ISO standards and shall in no way interfere with the RF chip.

      17. ICAO symbol for a machine readable travel document with contactless microchip (e-MRTD).'

2. The following point shall be added:

   '(h) Member States may also add additional national security features, provided that these are included in the list established under Article 2(1)(f) of this Regulation and provided that they comply with the harmonised appearance of the following models and that the efficiency of the uniform security features is not diminished.'

3. The following models shall be inserted:

'Residence permit for third-country nationals including biometrics in ID 1 format

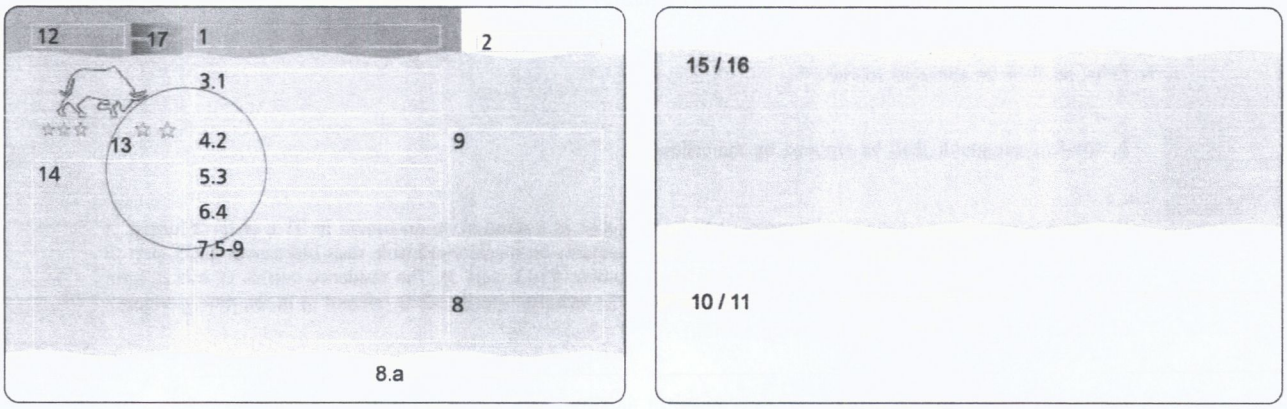

Residence permit for third-country nationals including biometrics in ID 2 format

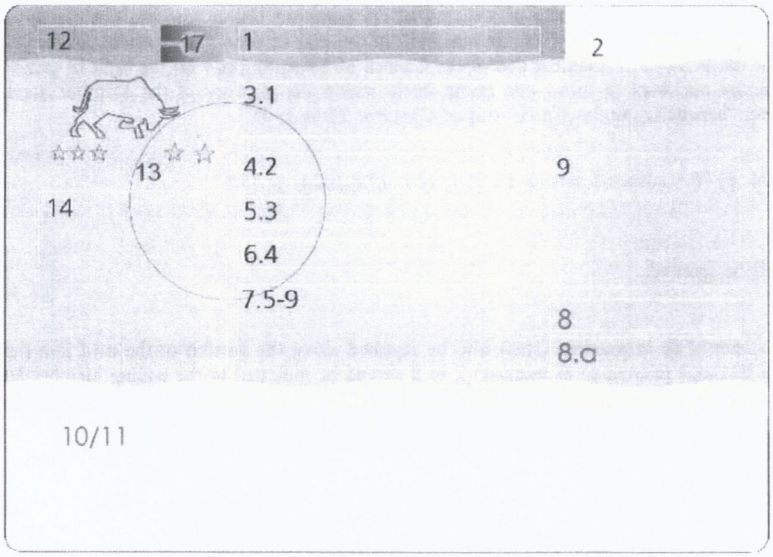

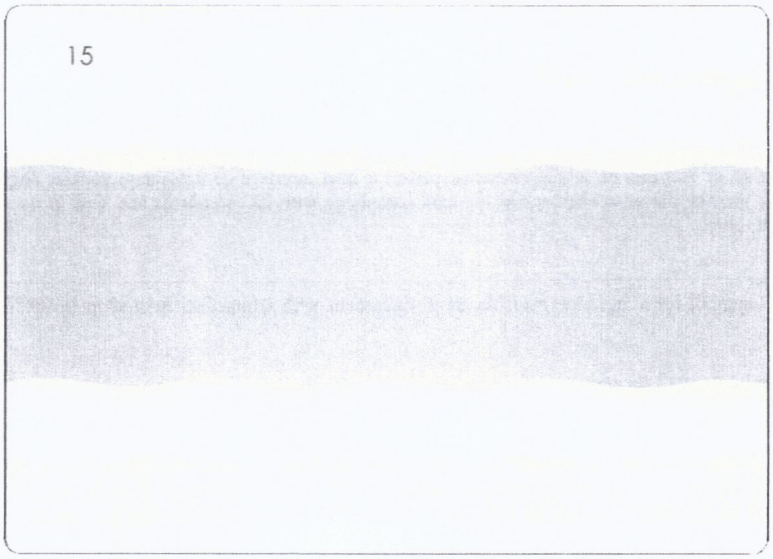

'.

ANNEX II

Statement to be published in the *Official Journal of the European Union* when the Regulation is published:

'Ad Article 1(1)(b):

The Council invites the Commission to examine the most appropriate and proportionate way of introducing harmonised security features of the residence permits referred to in Article 1(2)(a)(ii) and (ii a).'

I

(Acts whose publication is obligatory)

COUNCIL REGULATION (EC) No 1030/2002
of 13 June 2002
laying down a uniform format for residence permits for third-country nationals

THE COUNCIL OF THE EUROPEAN UNION,

Having regard to the Treaty establishing the European Community, and in particular point 3 of Article 63 thereof,

Having regard to the proposal from the Commission [1],

Having regard to the opinion of the European Parliament [2],

Whereas:

(1) The Treaty of Amsterdam aims to establish progressively an area of freedom, security and justice and confers a shared right of initiative on the Commission in order to take the relevant measures on a harmonised immigration policy.

(2) Paragraph 38(c)(ii) of the action plan of the Council and the Commission on how best to implement the provisions of the Treaty of Amsterdam on an area of freedom, security and justice [3] provides for the preparation of rules concerning procedures for the issue by Member States of long-visas and residence permits.

(3) The Tampere European Council of 15 and 16 October 1999 emphasised the need for this harmonised immigration policy, particularly in view of the provisions of the Treaty relating to the entry and residence of third-country nationals.

(4) Council Joint Action 97/11/JHA [4] concerning a uniform format for residence permits confirms the need to harmonise the format of residence permits issued by Member States to third-country nationals. Consequently, it is appropriate that Joint Action 97/11/JHA should henceforth be replaced by a Community act.

(5) It is essential that the uniform format for residence permits should contain all the necessary information and meet very high technical standards, in particular as regards safeguards against counterfeiting and falsification. This will contribute to the objective of preventing and combating illegal immigration and illegal residence. The format should also be suited to use by all the Member States and bear universally recognisable harmonised security features, which are visible to the naked eye.

(6) In order to improve protection of residence permits against counterfeiting and falsification, Member States and the Commission will consider at regular intervals, in line with technological developments, what changes should be made to the security features built into permits, especially incorporation and use of new biometric features.

(7) This Regulation only lays down such specifications as are not secret. These specifications need to be supplemented by specifications which are to remain secret in order to prevent the risk of counterfeiting and falsifications and which may not include personal data or references to such data. Powers to adopt such additional technical specifications should be conferred on the Commission, which will be assisted by the Committee established by Article 6 of Council Regulation (EC) No 1683/95 of 29 May 1995 laying down a uniform format for visas [5]. In this respect, it should be ensured that any lack of continuity with regard to the residence permits arising from the Council Decisions of 17 December 1997 and 8 June 2001 is avoided.

(8) To ensure that the information in question is not divulged more widely than is necessary, it is also essential that each Member State designate a single body for printing the uniform format for residence permits, while retaining the possibility of changing that body, if necessary. For security reasons, each Member State should communicate the name of the competent body to the Commission and to the other Member States.

[1] OJ C 180 E, 26.6.2001, p. 304.
[2] Opinion delivered on 12 December 2001 (not yet published in the Official Journal).
[3] OJ C 19, 23.1.1999, p. 1.
[4] OJ L 7, 10.1.1997, p. 1.
[5] OJ L 164, 14.7.1995, p. 1. Regulation as last amended by Regulation (EC) No 334/2002 (OJ L 53, 23.2.2002, p. 7).

(9) Member States should, in consultation with the Commission, implement the necessary measures to ensure that the processing of personal data complies with the level of protection referred to in Directive 95/46/EC of the European Parliament and of the Council of 24 October 1995 on the protection of individuals with regard to the processing of personal data and on the free movement of such data [1].

(10) The measures necessary for the implementation of this Regulation should be adopted in accordance with Council Decision 1999/468/EC of 28 June 1999 laying down the procedures for the exercise of implementing powers conferred on the Commission [2].

(11) This Regulation does not affect the competence of Member States with regard to the recognition of States and territorial entities and passports, travel and identity documents issued by their authorities.

(12) In accordance with Articles 1 and 2 of the Protocol on the position of Denmark annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty establishing the European Community, Denmark is not participating in the adoption of this Regulation and is therefore not bound by it or subject to its application. Given that this Regulation aims to build upon the Schengen *acquis* under the provisions of the third part of Title IV of the Treaty establishing the European Community, Denmark will, in accordance with Article 5 of the said Protocol, decide within a period of six months after the Council has adopted this Regulation whether it will transpose it into its national law.

(13) As regards the Republic of Iceland and the Kingdom of Norway, this Regulation constitutes a development of the provisions of the Schengen *acquis* falling within the area referred to in Article 1, point B, of Council Decision 1999/437/EC of 17 May 1999 on certain arrangements for the application of the Agreement concluded by the Council of the European Union and the Republic of Iceland and the Kingdom of Norway concerning the association of those two States with the implementation, application and development of the Schengen *acquis* [3].

(14) In accordance with Article 3 of the Protocol on the position of the United Kingdom and Ireland annexed to the Treaty on European Union and to the Treaty establishing the European Community, the United Kingdom gave notice, by letter of 3 July 2001, of its wish to take part in the adoption and application of this Regulation.

(15) In accordance with Article 1 of the said Protocol, Ireland is not participating in the adoption of this Regulation. Consequently and without prejudice to Article 4 of the aforementioned Protocol, the provisions of this Regulation do not apply to Ireland,

HAS ADOPTED THIS REGULATION:

Article 1

1. Residence permits issued by Member States to third-country nationals shall be drawn up in a uniform format and provide sufficient space for the information set out in the Annex hereto. The uniform format may be used as a sticker or a stand-alone document. Each Member State may add in the relevant space of the uniform format information of importance regarding the nature of the permit and the legal status of the person concerned, in particular information as to whether or not the person is permitted to work.

2. For the purpose of this Regulation,

(a) 'residence permit' shall mean any authorisation issued by the authorities of a Member State allowing a third-country national to stay legally on its territory, with the exception of:

(i) visas;

(ii) permits issued pending examination of an application for a residence permit or for asylum;

(iii) authorisations issued for a stay of a duration not exceeding six months by Member States not applying the provisions of Article 21 of the Convention implementing the Schengen Agreement of 14 June 1985 between the Governments of the States of the Benelux Economic Union, the Federal Republic of Germany and the French Republic on the gradual abolition of checks at their common borders [4];

(b) 'third-country national' shall mean any person who is not a citizen of the Union within the meaning of Article 17(1) of the Treaty.

Article 2

1. Additional technical specifications for the uniform format for residence permits relating to the following shall be established in accordance with the procedure referred to in Article 7(2):

(a) additional security features and requirements including enhanced anti-forgery, counterfeiting and falsification standards;

(b) technical processes and rules for the filling in of the uniform residence permit;

(c) other rules to be observed for the filling in of the uniform residence permit.

2. The colours of the uniform residence permit may be changed in accordance with the procedure referred to in Article 7(2).

[1] OJ L 281, 23.11.1995, p. 31.
[2] OJ L 184, 17.7.1999, p. 23.
[3] OJ L 176, 10.7.1999, p. 31.
[4] OJ L 239, 22.9.2000, p. 19.

Article 3

The specifications referred to in Article 2 shall be secret and not be published. They shall be made available only to the bodies designated by the Member States as responsible for the printing and to persons duly authorised by a Member State or the Commission.

Each Member State shall designate one body having responsibility for printing the uniform residence permit. It shall communicate the name of that body to the Commission and the other Member States. The same body may be designated by two or more Member States. Each Member State shall be entitled to change its designated body. It shall inform the Commission and the other Member States accordingly.

Article 4

Without prejudice to data protection rules, persons to whom the residence permit is issued shall have the right to verify the personal particulars contained in the residence permit and, where appropriate, to have them corrected or deleted.

No information in machine-readable form shall be included in the residence permit, unless provided for in the Annex hereto or unless it is mentioned in the relevant travel document.

Article 5

This Regulation shall not apply to third-country nationals who are:

— members of the families of citizens of the Union exercising their right to free movement,
— nationals of Member States of the European Free Trade Association party to the Agreement on the European Economic Area and members of their families exercising their right to free movement in accordance with that Agreement,
— nationals of third countries who are exempt from the requirement to hold a visa and who are authorised to stay in a Member State for a period of less than three months.

Article 6

The measures necessary for the implementation of this Regulation shall be adopted in accordance with the regulatory procedure referred to in Article 7(2).

Article 7

1. The Commission shall be assisted by the Committee set up by Article 6(2) of Regulation (EC) No 1683/95.

2. Where reference is made to this paragraph, Articles 5 and 7 of Decision 1999/468/EC shall apply.

The period laid down in Article 5(6) of Decision 1999/468/EC shall be set at two months.

3. The Committee shall adopt its rules of procedure.

Article 8

This Regulation shall not affect the powers of the Member States regarding recognition of States and territorial entities and passports, identity documents and travel documents issued by their authorities.

Article 9

Member States shall issue the uniform format for residence permits defined in Article 1 no later than one year after the adoption of the additional security features and requirements referred to in Article 2(1)(a).

From that date, this Regulation shall, in the Member States concerned, replace Joint Action 97/11/JHA.

The integration of the photograph provided for in point 14 of the Annex on a third-country nationals' residence permit in the form of a sticker shall be implemented at the latest five years after the adoption of the technical specifications provided for the adoption of this measure in Article 2.

However, the validity of authorisations already granted in another format of residence permit shall not be affected by the introduction of the uniform format for residence permits, unless the Member State concerned decides otherwise.

Article 10

This Regulation shall enter into force on the day of its publication in the *Official Journal of the European Communities*.

This Regulation shall be binding in its entirety and directly applicable in the Member States in accordance with the Treaty establishing the European Community.

Done at Luxembourg, 13 June 2002.

For the Council

The President

M. RAJOY BREY

ANNEX

(a) **Description**

The residence permit will be produced either as a sticker, if possible in ID 2 format, or as a stand-alone document in ID 1 or ID 2 format. It will be based on the specifications set out in the ICAO documents on machine-readable visas (document 9303, part 2) or on machine-readable travel documents (cards) (document 9303, part 3). It will contain the following entries:

1. The title of the document (residence permit) will appear in the language(s) of the issuing Member State (*).

2. The document number (with special security features and preceded by an identification letter).

3.1. Name: surname and forename(s) in that order (*).

4.2. 'Valid until' will indicate the relevant expiry date or, where appropriate, a word to indicate unlimited validity.

5.3. Place of issue and date of beginning of validity: the place and date of issue of the residence permit (*).

6.4. Type of permit: the specific type of residence permit issued by the Member State to the third-country national (*). The residence permit of a member of the family of a citizen of the European Union who has not exercised the right of free movement must contain the entry 'family member'.

7.5.–9. Remarks: Member States may enter details and indications for national use necessary in the light of their national provisions on third-country nationals, including indications relating to any permission to work (*).

8. Date/signature/authorisation: where appropriate, the signature and seal of the issuing authority and/or the signature of the holder.

9. The printed area will contain the national emblem of the Member State to distinguish the residence permit and provide a safeguard of its national origin.

10. Machine-readable area. Machine-readable area will conform to ICAO guidelines.

11. The machine-readable area will contain a printed text indicating exclusively the Member State concerned. This text may not affect the technical features of the machine-readable area.

12. Metallised latent image effect, including the country code of the Member State, if a sticker is used.

13. OVD (optically variable device) (kinegram or equivalent sign) which provides a quality of identification and a level of security not less than the device used in the current uniform format for visas.

14. If the residence permit is produced as a stand-alone document, an identity photograph will be affixed in this space and secured by being integrated in the structure of the card or by means of a hot-seal laminate, the optically variable device being incorporated in each case.

    If the residence permit is produced as a sticker, this space will contain a photograph produced according to high security standards.

15. The following additional information boxes will be provided on the back in the case of a stand-alone document:

    — date and place of birth (*),

    — nationality (*),

    — sex (*),

    — remarks (*).

    The address of the permit holder may also be indicated (*).

(b) **Colour, printing process**

The Member States will establish the colour and the printing process in accordance with the uniform format set out in this Annex and the technical specifications to be established in accordance with Article 2 of this Regulation.

(*) Where this information appears in an official language using non-Latin characters, it should be transliterated in Latin characters.

(c) **Material**

The paper used for the residence permit giving biographical or other data must meet the following minimum requirements:

— no optical brighteners,

— duo-tone watermarks,

— security reagents to guard against attempts at tampering by chemical erasure,

— coloured fibres (partly visible, partly fluorescent under UV light),

— UV-fluorescent planchettes.

No watermarks are used if the residence permit is issued in the form of a sticker.

If a card for biographical data is made entirely of plastic, it is not usually possible to incorporate the authentication marks used in paper. The lack of such marks must therefore be compensated for by the use of security printing techniques, OVDs, or issuing techniques which go beyond the following enhanced security standards. The basic security features of the materials used should be of a uniform design.

(d) **Printing techniques**

The following printing techniques will be employed:

— Background printing:

two-tone guilloches,

fluorescent rainbow colouring,

UV-fluorescent overprinting,

effective anti-counterfeiting and falsification motifs,

reagent inks must be used on paper cards and stickers.

The lay-out of the front of a card will be distinguishable from the back of the card.

— Form printing:

with integrated micro printing (unless already included in background printing).

— Numbering:

printed (where possible with a special style of figures or typeface and in UV-fluorescent ink) or, in the case of cards, integrated, using the same technique as for the biographical data. For stickers, printed numbering using fluorescent ink and a special style of figures is obligatory.

If stickers are used, intaglio printing with latent image effect, micro text and optically variable ink will also be employed. Additional optically variable security devices will also be used on cards made entirely of plastic, at least through the use of optically variable ink or equivalent measures. The basic features of the security printing should be of a uniform design.

(e) **Protection against copying**

An OVD providing a quality of identification and a level of security not less than the device used in the current uniform format for visas will be used on the residence permit sticker or on the front of the residence permit card. This OVD will be incorporated into the structure of the card, into the hot-sealed laminate or as an OVD overlay, or, on stickers, as metallised OVD (with intaglio overprinting).

(f) **Issuing technique**

To ensure that residence permit data are properly secured against attempts at counterfeiting and falsification, biographical data including the photograph, the holder's signature and the other main data will in future be integrated into the basic material of the document. Conventional methods of attaching the photograph will no longer be used.

The following issuing techniques may be used:

— laser printing,

— thermo-transfer,

— ink-jet printing,

— photographic,

— laser engraving.

To ensure that biographical issue data are adequately protected against attempts at tampering, hot-seal lamination with OVD security laminate will be compulsory where laser printing, thermo-transfer or photographic techniques are used. Residence permits in card form should also be laminated in this manner when issued using ink-jet printing. Since multiple hot-seal lamination of travel documents is not feasible when residence permits are affixed in the form of stickers, ink-jet printing will be the only possible technique for issuing stickers. Laser engraving will be used for plastic cards (made entirely or partly of synthetics).

(g) Member States have the possibility, with regard to points (c), (d) and (e), to introduce further security features provided that these are in conformity with decisions already taken on these matters.

The technical requirements and the security features will correspond to the requirements and specifications set out in Regulation (EC) No 1683/95 laying down a uniform format for visas.

Residence permit for third-country nationals in card form

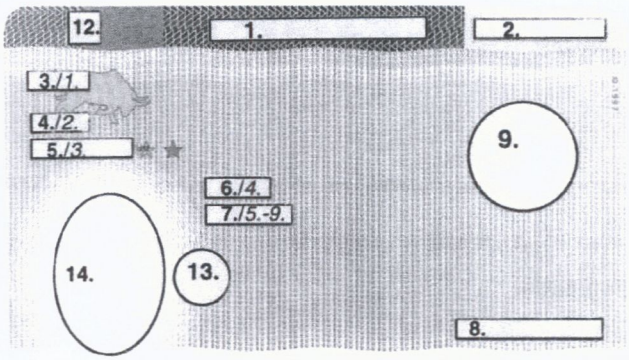

10./11.

Residence permit for third-country nationals in sticker form

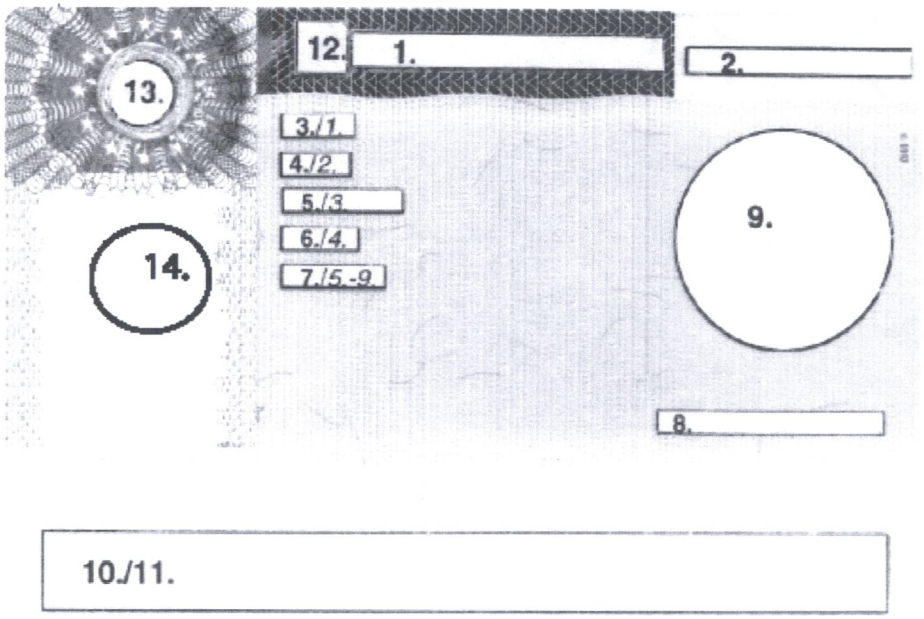

Primærliste

Offentlige institusjoner
Arbeids- og velferdsdirektoratet (NAV)
Barneombudet
Datatilsynet
Departementene
Domstolsadministrasjonen
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi)
Likestillings- og diskrimineringsombudet
NID-Nasjonalt identitets- og dokumentssenter
Politidirektoratet (POD)
Politiets Sikkerhetstjeneste (PST)
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
Utlendingsdirektoratet (UDI)
Utlendingsnemnda (UNE)

Arbeidsgiverforeninger
Næringslivets hovedorganisasjon (NHO)
Handels- og servicenæringens hovedorganisasjon (HSH)
KS - Kommunesektorens interesse- og arbeidsgiverorganisasjon
Arbeidsgiverforeningen Spekter

Fagforeninger
Advokatforeningen
Akademikerne
Fagforbundet
Den norske dommerforening
Landsorganisasjonen i Norge (LO)
Norsk Tjenestemannslag (NTL)
Norges Juristforbund
Politiets Fellesforbund
Unio – Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund (YS)

Innvandrerorganisasjoner/ fagorganisasjoner om innvandring
African Youth in Norway (AYIN)
Faglig forum for kommunalt flyktningarbeid
Grenseland – forum for asylsøkere og flyktninger
Innvandrernes Landsorganisasjon (INLO)
KIM – kontaktutvalget mellom innvandrere og myndighetene
MiRA Ressurssenter for innvandrer- og flyktningkvinner
NOAS – Norsk organisasjon for asylsøkere
Norsk Innvandrerforum
Selvhjelp for innvandrere og flyktninger (SEIF)

Menigheter/religiøse organisasjoner
Bispedømmene (11 stykker)

Den norske kirke - Kirkerådet
Islamsk Råd
Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA)
Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn

NGOer og interesseorganisasjoner
Amnesty International Norge
Antirasistisk Senter
Flyktninghjelpen
Helsingforskomitéen
Human Rights Service (HRS)
Landsrådet for Norges barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU)
NORAD
Norsk Folkehjelp
OMOD – Organisasjonen mot offentlig diskriminering
Redd Barna
PRESS – Redd Barna Ungdom
Røde Kors
Seniorsaken
SOS Rasisme
UNHCR Stockholm

Politiske partier
Arbeiderpartiet
Det liberale folkepartiet
Demokratene
Fremskrittspartiet
Høyre
Kristelig Folkeparti
Kystpartiet
Miljøpartiet De grønne
Norges Kommunistiske Parti
Pensjonistpartiet
Rødt
Senterpartiet
Sosialistisk Venstreparti
Venstre

Juridiske organisasjoner/jussformidling
Juridisk Rådgivning for kvinner (JURK)
Juss-Buss
Jussformidlingen
Kontoret for fri rettshjelp
Rettspolitisk forening
Norsk senter for menneskerettigheter (SMR)